

NORSK FOLKEMUSEUM

● **STIFTELSEN
NORSK FOLKEMUSEUM**
ÅRSMELDING 2015

ORGANISASJON

Stiftelsestilsynet godkjente i desember 2015 sammenslåingen av stiftelsene Norsk Sjøfartsmuseum og Norsk Folkemuseum til en stiftelse. Samtidig ble endringer i vedtektene godkjent, hvilket medfører at Norsk Folkemuseums Venner overlater ett styremedlem og varamedlem til Norsk Maritimt Museums Venner.

Det har i 2015 vært avholdt seks ordinære styremøter.

ANSATTE

Det er 187 fast ansatte personer i 168 faste årsverk ved årets utgang. Gjennom året har 204 personer vært ansatt i 172 faste årsverk. I tillegg kommer 48 årsverk som midlertidig engasjerte, sesongansatte og vikarer.

Antall ansatte fordeler seg med 51,5 % på kvinner og 48,5 % på menn ved årets utgang. Den kjønnsmessige fordelingen i museets ledergruppe som besto av 12 personer, er 4 kvinner (33 %) og 8 menn (67 %). Gjennomsnittslønnen for kvinner og menn ligger omtrent på samme nivå, samtidig som kvinner og menn får lik lønn i samme stilling ved museet.

YTRE MILJØ

Så vidt en kjenner til forurenses ikke Norsk Folkemuseums virksomhet det ytre miljøet. Hele museet er underlagt en omfattende internkontroll som håndterer problemer knyttet til virksomhetens forhold til det ytre miljø. Norsk Folkemuseums landbruksvirksomhet på Bygdø Kongsgård følges opp gjennom et aktivt internkontrollarbeid med Kvalitetssystemer i Landbruket (KSL). Dette er landbruksnæringens eget system for å dokumentere for omverdenen hvordan produksjonen av landbruksprodukter foregår og et

styringssystem for utøveren til forbedring av driften og produksjonen på den enkelte gård. Styringssystemene som ligger i KSL er viktige i forhold til det ytre miljø og forurensningsproblematikk.

STYRE OG ADMINISTRATIV LEDELSE

Norsk Folkemuseum er en stiftelse med et styre på åtte medlemmer og styret besto i 2015 av følgende personer:

Gry Mølleskog styreleder (Kulturdepartementet)
Per Kristian Skulberg nestleder (Kulturdepartementet)
Øystein Djupedal (Kulturdepartementet)
Michelle Tisdal (Kulturdepartementet)
Kjersti Sundt Sissener (Norsk Folkemuseums Venner)
Cecilie Malm-Brundtland (Norsk Folkemuseums Venner)
Harald Hilsen (Ansattes representant)
Erika Ravne Scott (Ansattes representant)

PERSONAL- OG ADMINISTRASJONSAVDELINGEN

Personal- og administrasjonsavdelingen har ansvaret for stiftelsens lønnsarbeid, elektronisk tidsregistrering (som danner grunnlag for lønnsutbetalinger) og personalfunksjonen som bl.a. omfatter personaloppfølging, HMS, sykefraværsoppfølging og andre personaladministrative oppgaver. Videre har avdelingen ansvar for forberedelse og utsending av saker til styret, IT-driften samt telefoni og forsikringer mv.

Avdelingen har også administrative driftsoppgaver for Norsk Folkemuseum på Bygdøy. Dette omfatter bl.a. sentralbord- og resepsjonstjenester, innkjøp av rekvisita, posthåndtering mv. Stiftelsen yter også bistand til Norsk Folkemuseums Venneforening (NFV) og organisasjonen Norsk Farmasihistorisk Museum med medlemsoppfølging, regnskapsføring, bistand ved styremøter og arrangementer samt utsending av medlemsbladet *Museumsbulletinen*.

Stiftelsen har et arbeidsmiljøutvalg (AMU) med seks medlemmer. Direktør, administrasjonssjef og avdelingsleder for Dokumentasjonsavdelingen møter fra ledelsens side mens hovedverneombudet og to verneombud møter fra de

ansatte. I tillegg deltar de øvrige tre verneombudene på møtene som observatører. Utvalget har hatt fire møter i 2015.

Direktør og administrasjonssjef har hatt regelmessige møter gjennom hele året med de tillitsvalgte fra de tre fagforeningene som har forhandlingsrett. Det legges stor vekt på å ha et nært og godt samarbeid med de ansattes organisasjoner og deres tillitsvalgte.

Sykefraværet har holdt seg på relativt lavt nivå; for 2015 som helhet var fraværet på 5,1 %. Norsk Folkemuseum er en IA-bedrift, og det er utarbeidet delmål for alle områdene innen avtalens virkeområde.

I forbindelse med at stiftelsen overtok driftsansvaret for Norsk Maritimt Museum fra 1. januar 2015, har avdelingen vært sterkt involvert i overføringen av de ansatte til stiftelsen. Det er utfordrigt nye arbeidskontrakter til samtlige ansatte samt at avdelingen har bistått i en rekke ulike saker og møter.

Avdelingen har også vært involvert i organisasjonsprosessen høsten 2015

og bisto det oppnevnte Organisasjonsutvalget med sekretærtjenester.

Personal- og administrasjonsavdelingen har ansvaret for IT-driften for alle stiftelsens enheter. Den daglige driften ivaretas av MuseumsIT AS som fungerer som stiftelsens interne IT-avdeling. Med mange lokasjoner og omfattende bruk av PC i arbeidet, er driften omfattende og krever god oppfølging.

Kafe Arkadia er klar til å ta i mot gjester i nye lokaler. Foto: Haakon Harriss.

ØKONOMIAVDELINGEN

Økonomifunksjonen utføres samlet for hele stiftelsen, med føring av regnskap, oppfølging, kontroll og rapportering. Arbeidet skjer i tett samarbeid med de ulike avdelingene, og det legges stor vekt på at avdelingens arbeid kan bidra til at stiftelsens midler skal forvaltes på en best mulig måte. Det gjennomføres månedlig resultatoppfølging. I tillegg legges det stor vekt på økonomisk oppfølging og kontroll av prosjektporteføljen.

Aktiviteten i 2015 har vært preget av konsolideringen med Norsk Maritimt Museum. Regnskapene ble slått sammen med virkning fra 1.01.2015. Dette er hovedårsaken en inntekts- og kostnadsøkning for stiftelsen på ca. 20% fra 2014 til 2015.

I tillegg til stiftelsens eget regnskap, føres regnskap for museets venneforening (Norsk Folkemuseums Venner) og for andre tilhørende stiftelser. Museet har også inngått avtale om å føre regnskapet for Musehuset barnehage.

Stiftelsen har avtale med Loomis vedr. kontanthåndteringen for Folkemuseet, Bogstad gård, Eidsvoll 1814, Ibsen-

museet og Norsk Maritimt Museum. Museet benytter Visma Business.

Det legges spesiell vekt på å ta i bruk elektroniske verktøy. Dette gjelder både håndtering av bilag og rapportering. Det arbeides også med å videreutvikle og effektivisere felles rutiner for økonomistyringen for hele stiftelsen.

KAFÉVIRKSOMHET PÅ NORSK FOLKEMUSEUM, BYGDØY
Museets hovedkafé er Arkadia. I mai 2015 ble Kafé Arkadia gjenåpnet etter full ombygging av hele kafeen, med fornyet kjøkken og besøkslokaler.

I tillegg til helårsdriften av Kafé Arkadia, har det vært servering på Torgkaféen og Sæterhytten i høysesongen. Kaféen driver også museets kantine på Bygdøy.

Fra juni 2015 har Kafé Arkadia levert mat til kafeen på Norsk Maritimt Museum og hatt ansvaret for kafeen på Oscarshall i sommersesongen, etter avtale med Det kongelige slott.

ØKONOMI

Det samlede regnskapet for stiftelsen

Norsk Folkemuseum viser en driftsinntekt på kr 256.331.181. Inntektene i 2014 var på kr 213.572.220. Økningen skyldes først og fremst konsolideringen med Norsk Maritimt Museum, men også god besøksutvikling og økte billett- og salgsinntekter. I tillegg har det vært stor prosjektaktivitet.

Regnskapet viser et overskudd på kr 3.403.185, noe som er ca. 1,2 mill kr bedre enn budsjett. Resultatet forklares med en god inntektsutvikling og god kostnadsoppfølging.

Det har også i 2015 vært gjennomført betydelige investeringer. Av dette er 12,1 mill kr aktivert og avskrives etter fastsatt avskrivningsplan. Eksternfinansierte investeringer, utstillinger og arbeid med samlingene utgiftsføres direkte.

KulturiT ANS er i løpet av året omdannet fra ansvarlig selskap til aksjeselskap. Antallet eiere er også utvidet fra 2 til 6. Stiftelsen Norsk Folkemuseum eier også 17 % andel i MuseumsIT AS. Aksjene er bokført til anskaffelseskost. Likviditeten har vært tilfredsstillende gjennom hele året. Midlene er plassert

i bank. Ved årsskiftet var 44,3 mill kr avsatt som øremerkede prosjektmidler.

Ut fra virksomhetens omfang, skulle Norsk Folkemuseum ha ført alle pensjonsforpliktelsene i regnskapet. Stiftelsen er medlem av Statens Pensjonskasse (SPK), men for denne ordningen er det ikke beregnet eget (fiktivt) fond som de årlige premieinnbetalinger henføres mot.

De fleste arbeidstakerne på Eidsvoll 1814 og Norsk Maritimt Museum er tilsluttet Kommunal Landspensjonskasse (KLP), mens alle nyansatte meldes nå inn i SPK. De fremtidige pensjonsforpliktelser er tatt inn i regnskapet for 2015, siden KLPs andel nå utgjør en vesentlig del av museets pensjonskostnader.

Det vurderes at Norsk Folkemuseum ikke er eksponert for større risikofaktorer, Stiftelsens drift er basert på årlige tilskudd fra Kulturdepartementet til den ordinære driften. Statstilskuddet utgjør ca. 59 % av de ordinære driftsinntektene.

Årsregnskapet er utarbeidet under forutsetning av fortsatt drift. Det foreligger ikke noen ekstraordinære forhold som påvirker årsregnskapet, og det er heller ikke noen vesentlige forhold som er inntruffet etter at balansen er satt opp.

RESULTATDISPONERING

Årsresultatet på 3.403.185 overføres til annen egenkapital.

Besøk ved Stiftelsen Norsk Folkemuseum.

Stiftelsen Norsk Folkemuseum	2015			2014		
	Bill. salg	Estimerte	Total	Bill. salg	Estimerte	Total
Norsk Folkemuseum	277 406		277 406	269 657		269 657
Bogstad Gård	13 124	106 200	119 324	16 398	106 200	122 598
Eidsvoll 1814	39 360	50 802	90 162	121 217	92 027	213 244
Ibsenmuseet	13 706		13 706	17 532		17 532
Bygdø Kongsgård	10 053	4 935	14 988	9 059	1 618	10 677
Norsk Maritimt Museum	61 385		61 385	61 315		61 315
Sum	415 034	161 937	576 971	495 178	199 845	695 023

Billsalg: Besøkende som løser billett.

Est.: Besøkende registrert ved passeringstillere, kasseanslag og andre metoder for estimering av besøk.

Sankthansfeiring på Folkemuseet. Skrimmel Skrammel har vært med i flere år og er alltid like populære blant barna. Foto: Morten Brun.

PUBLIKUMSVIRKSOMHETEN I 2015

BESØK VED STIFTELSEN NORSK FOLKEMUSEUM

Folkemuseet på Bygdøy kan vise til rekordbesøk for andre år på rad. Bygdø Kongsgård har også svært gode resultater. Eidsvoll 1814 hadde et svært høyt besøkstall i forbindelse med jubileumsåret 2014, og har hatt en forventet nedgang i 2015.

Folkemuseet på Bygdøy

Museet kan notere nok en besøksrekord, med en økning på 3 % fra rekordåret 2014. Dette skyldes blant annet et godt sommerbesøk, med en økning på hele 18 % i juli, noe som tyder på stor tilstrømning av turister. Også i oktober og november har besøkstallet vært 18 % over fjoråret. Denne økningen skyldes blant annet en serie med svært populære arrangementer. Interessant å bemerke er at desember bare er noen få besøkende fra å være årets best besøkte måned. Dette skyldes det populære Julemarkedet, men også mye besøk i romjulen.

Bogstad Gård

Besøkstallene de senere årene er relativt stabile på rundt 120 000 i året. Det siste året er tilbudet utvidet med

Bogstadseminaret og det er presentert en rekke konserter.

Eidsvoll 1814

Eidsvoll 1814 har hatt en forventet nedgang etter jubileumsåret 2014, men de månedsvise besøkstallene ligger godt over sammenlignbare tall helt tilbake til 2006. I 2015 var det familieaktiviteter og utendørs utstilling i parken ved Eidsvollsbygningen. Dette er populære aktiviteter som har trukket nye besøksgrupper til museet. Det nye sommerferietilbudet *Barnas 1814 – en aktiv feriedag ved Eidsvollsbygningen* ble svært godt mottatt. Det var en 44 % økning i besøket i juli 2015 sammenlignet med det beste foregående året (unntak av 2014).

Ibsenmuseet

Besøkstallet på Ibsenmuseet er lavere enn i 2014. Dette skyldes redusert publikumstilbud på grunn av stram økonomi og derav redusert bemanning. En annen årsak er at det ikke var Ibsenfestival i 2015. I 2014 tilbød også Ibsenmuseet 12 forestillinger med vandreteateret *Walking with Ibsen*.

Bygdø Kongsgård

Bygdø Kongsgård har stadig økende besøk, og kan vise til en økning på 40 % fra 2014. Dette skyldes blant annet arrangementer, hvorav det årlige kullippet er det største. I tillegg genererer matjordutstillingen, Økouka og fagsamlinger besøk og oppmerksomhet.

Norsk Maritimt Museum

Museet opprettholder besøkstallet fra jubileumsåret i fjor. Tallene viser at det er i høysesong mellom mai og september at de fleste kommer til museet. I tillegg til besøk på selve museet, arrangeres fartøybesøk, eksterne foredrag og deltagelse på festivaler som i 2015 trakk 13.910 besøkende. Gjennom et styrket serveringstilbud, bedre informasjon og mer målrettet markedsføring vil museet trekke nye og større besøksgrupper i 2016.

DIGITALE MEDIER, STIFTELSEN NORSK FOLKEMUSEUM

En felles nettløsning ble utviklet som et samarbeid mellom stiftelsen Norsk Folkemuseum, Akershusmuseet, Anno Museum, og Museene i Sør-Trøndelag under ledelse av MuseumsIT. Den nye nettløsningen blir lansert i 2016.

98 barn deltar hvert år i den historiske ferieskolen. Her er to av dem. Foto: Morten Brun.

Norsk Folkemuseums hjemmeside, som også omfatter Ibsenmuseet og Bygdø Kongsgård ble holdt løpende oppdatert. I 2015 hadde siden 317.961 besøk. Totalbesøket økte med 8 % fra 2014, som hadde 295.407 besøk. Totalt ble det vist 953.872 sider mot 898.252 i 2014, en økning på 6 %.

Eidsvoll1814.no hadde 95.654 brukere av nettstedet mot 259.658 i jubileumsåret. 71 % av 2015-besøket var nye besøkende til www.eidsvoll1814.no. Dette ga 342.960 sidevisninger mot 1.392.375 i 2014 og et gjennomsnitt antall sider pr. pr. økt på 2.65.

Norsk Maritimt Museums nettside www.marmuseum.no ble i 2015 besøkt av 49 707 brukere, som til sammen stod for 239 740 sidevisninger i 69 472 økter. Norske brukere står for omtrent 65 % av trafikken. Det registreres størst bevegelse på nettsiden i forbindelse med nyhetsbrevene som blir sendt ut.

Over 14.000 liker siden til Norsk Folkemuseum på Facebook (FB). Promotering av arrangementer gjennom Facebooks betalte tjenester har økt trafikken betydelig. Mange hashtagger

bilder på Instagram med tagger knyttet til museet, noe som gir god effekt.

Eidsvoll 1814 har i løpet av 2015 brukt Facebook mer aktivt og har 6440 følgere.

Fra høsten 2015 har bruken av Instagram blitt intensivert, spesielt som en kommunikasjonskanal for museumsbutikken. Antallet følgere lå ved årets slutt på ca. 500.

Maritimt Museums Facebookside hadde 2405 likere ved årsskiftet, flere av dem aktive kommentatorer. Det opprettes også grupper for prosjekter, her kan vi fremheve *Norsk Maritimt Museums utgravning i Bispevika Oslo, tomt B3*.

PUBLIKUMSVIRKSOMHETEN PÅ NORSK FOLKEMUSEUM - BYGDØY

UNDERSVNINGSTILBUD

I 2015 ble publikum tilbudt omvisning og undervisning innen 44 forskjellige temaer for i alt 1.143 grupper. I alt 12.611 voksne personer i grupper (medregnet elever i videregående skole), og 11.640 grunnskoleelever i grupper, totalt

24.251 personer. Av de 11.640 grunnskoleelevene som deltok i pedagogisk undervisning, deltok 3.569 elever i tiltak knyttet til Den kulturelle skolesekken.

I 2015 ble det gjennomført flere undervisningstilbud med tema «jul» innenfor Den kulturelle skolesekken -satsingen: *Jul i stua i by og bygd, Jul oppe i lia, Juleselskap anno 1769, Sju slag julebakst og Så går vi rundt om en enebærbusk*.

LEVENDEGJØRING I FRILUFTSMUSEET

Aktiviteter for og med publikum er verktøy som gjør museet i stand til å formidle ulike aspekter ved folks liv og virke i de tidsepoker og sosiale lag som er representert gjennom museets hus og tun.

Historisk ferieskole ble arrangert i åtte uker i skolens sommerferie for i alt 98 barn i alderen åtte til tretten år. Rekruttering og opplæring av nye sommerengasjerte ble gjennomført i perioden februar – april. Bemanning i Friluftsmuseet var på linje med 2014.

Formidlingen i Friluftsmuseet har vært utført av sesongansatte tunverter og museets ansatte. I alt sesongansettes i overkant av 100 personer. Nye engasjerte, 24 i tallet, gjennomgikk et fire dagers opplæringskurs.

Systua hadde ca. 2.500 kostymeskit fordelt på tunverter, omvisere, programdeltakere, med mer. I forbindelse med forestående flytting ble kostymesamlingen gjennomgått med tanke på nytteverdi og deler av den ble overført til magasin.

Norsk Folkemuseums Dansegruppe hadde totalt 42 oppdrag i 2015. Av disse var 22 interne forestillinger, 20 var eksterne forestillinger. Ved årets utløp hadde gruppen 100 registrerte medlemmer. I 2015 mottok dansegruppen et kjærkomment tilskudd på 460.000,- kroner til innkjøp og vedlikehold av setesdalsbunader fra Sparebankstiftelsen.

PROGRAMVIRKSOMHET

Til sammen var det 47 dager med publikumsarrangementer i 2015. De største arrangementene er Julemarkedet, påsken og Sankthans.

Det ble ny besøksrekord på Julemarkedet med 32.431 besøkende mot 29.589 i 2014.

Sankthansaften ga også ny rekord også med 5.204 besøkende mot 4.957 i fjor.

En ny påskekrim ble lansert, skrevet av direktør Olav Aaraas. Profilen på høstprogrammet ble fornyet med et hovedfokus på drakt og håndarbeid.

MARKEDSFØRING, INFORMASJON OG PRESSEDEKNING

Det har kontinuerlig blitt jobbet med pressedeckning av arrangementer og utstillinger gjennom pressemeldinger og direkte kontakt med media. Både påsken og julemarkedet fikk mye medieoppmerksomhet, Museets markedsarbeid bygger på museets merkevarestrategi og målgruppevalg som definert posisjoneringsdokument fra 2010.

Generelt fortsatte museet i 2015 med en markedsføringsstrategi både rettet mot det lokale publikum og mot til-

reisende turister. Fra åpningen i april ble det i tillegg satset spesielt på å markedsføre utstillingen *Wilse - Bildet av Norge*.

Annonsering på Facebook økte i omfang og genererte økt oppmerksomhet og engasjement samt rekrutterte flere følgere. I turistsesongen 2015 ble det laget en felles hjemmeside for Bygdøymuseene og distribusjonen til turister ble både effektivisert og økt.

SAMARBEID MED MUSEETS SPONSORER

Det viktige samarbeidet med museets sponsorer ble videreført. Også i 2015 ble museet markedsføring styrket gjennom sponsorenes egne kanaler. Det ble publikumsrekord for sponsordagene, både Sankthansaften og første Julemarkedsdag.

I 2015 mottok vi midler til vedlikehold og oppgradering av *OBOS-gården Wessels gate 15*. Vi inngikk en forlenget avtalen med OBOS og mottok beskjed om at de i 2016 vil gjennomføre Sankthansaften og Julemarkedsdag alene, med tilsvarende totalbudsjett som i 2015. Altså en dobling av OBOS sitt økonomiske bidrag til arrangementene. Avtalen med DNB utløp ved årsslutt 2015 og et langt og godt samarbeid ble dermed avsluttet.

TRYKKSAKER OG PUBLIKUMSINFORMASJON

Museumsbulletinen utgis av Norsk Folkemuseums Venner i samarbeid med museet. I 2015 ble det utgitt tre nummer hvorav ett dobbelnummer. Det ble produsert en rekke trykksaker til markedsføring og informasjonsformål.

BESØKSENTERET

I Besøkssenteret får de besøkende sitt første møte med Norsk Folkemuseum. Gjennom informasjon, billettsalg og salg av varer fra Museumsbutikken yter de ansatte service til publikum. Det har blitt jobbet videre med det nye kasse- og billettsystemet, Kdr Gold.

Målsetting for driften av Museumsbutikken har vært å oppnå en økonomisk driftsmessig balanse, og dette lyktes i 2015. Det er blitt jobbet aktivt

med vareeksponering, vareutvalg og fortjenestemuligheter i butikken. Samarbeidet med de andre museumsbutikkene i stiftelsen er blitt styrket gjennom faste møter.

GJESTESTUENE PÅ NORSK FOLKEMUSEUM OG SÆTERHYTTEN PÅ DRONNINGBERGET

2015 var et år med jevn omsetning på Gjestestuen og Sæterhytten. Markedsføringen i 2015 foregikk i hovedsak gjennom www.gjestestuer.no I tillegg har vi fått mange henvendelser gjennom Eventum.no som er en ny digital tjeneste for selskapslokaler fra hele landet. Forsiden av bygget (mot gårdsplassen) ble malt sommeren 2015 og fremstår nå som velstelt og attraktiv, selv om hovedinngangen gjenstår og vil bli malt sommeren 2016.

Fra utstillingen *Wilse - bildet av Norge*. Foto: Anders B. Wilse.

DOKUMENTASJONSAVDELINGEN

Dokumentasjonsavdelingen arbeider med samlingsforvaltning, kunnskapsformidling og tilgjengeliggjøring av samlingene for folk flest. Arbeidet skjer i nært samarbeid med museet for øvrig. Det er mange frivillige i avdelingen som gjør en betydelig innsats med katalogisering og digitalisering av fotografier, arkivalia og kunnskapsutvikling om samlingene gjennom Wikipedia-artikler.

I 2015 ble 150-års jubileet for fotografen Anders Beer Wilse markert. Avdelingen har bidratt betydelig i arbeidet med utstillingsproduksjon og en rekke formidlingsaktiviteter; utstillingen *Wilse - bildet av Norge*, boken *Wilse - Mitt Norge*, utstillingskatalogen *En ny kunst* og artikler i Museumsbulletinen. Det er samarbeidet med Posten Norge om utgivelser av Wilse-frimerker. Det er videre levert bilder til en rekke Wilse-utstillinger over hele landet og arbeidet med formidling av Wilses fotografier på nett. Avdelingen har også bidratt i den nasjonale gruppen for markeringen av Wilse-jubileet og som medarrangør for Landskonferansen i fotobevaring i Oslo og Horten 22.-24. september.

Norsk Folkemuseum arbeider med tilgjengeliggjøring av arkivmaterialet gjennom Arkivportalen. I 2015 har digitalisering av museets bygnings-tegninger vært prioritert. Et av privatarkivene i samlingene er fra gjørtlerfirmaet C.P. Larsen, grunnlagt i Christiania i 1857 og et av byens største gjørtlerverksteder. Arkivet ble presentert i artikkel i tidsskriftet *Tobias 2015* og på seminar om privatarkiv på Oslo byarkiv 19. november.

Det er også arbeidet videre med revisjon av Manuskriptsamlingen og ordning av Aagot Noss' og Carsten Hopstocks arkiver.

Avdelingen har deltatt i dokumentasjonsprosjektet *Gjenreisningshus* med feltarbeid i Finnmark 18.-25. september 2015 og utstillingsproduksjon i prosjektet *Tidsrom*. Avdelingen har i samarbeid med Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design arbeidet med oppdatering av lister i Feltkatalogen for kunst- og kulturhistoriske museer i KulturNav. Prosjektet er finansiert av Kulturrådet.

Museum24 er et samarbeidsprosjekt

mellom Museene i Sør-Trøndelag, Anno Museum, Akershusmuseet og Norsk Folkemuseum. Den felles weplattformen utvikles av MuseumsIT og avdelingen har bidratt i prosjektgruppen. Avdelingen har også vært representert i arbeidet med utvikling av konserveringsmodul i Primus. Arbeidet skjer i samarbeid med Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design, Norsk Teknisk museum og Bergen bymuseum. Løsningen utvikles av KulturIT. I forbindelse med større ombygginger på museet ble fjernarkivet tømt og mellomlagret i påvente av at nytt fjernarkiv skal stå ferdig. Dette var et omfattende arbeid som ble utført våren 2015.

Avdelingen har ansvar for forvaltning og videreutvikling av museets felles elektroniske arkiv Public 360. I 2015 ble løsningen også implementert hos Norsk Maritimt museum.

Avdelingen har også en rekke løpende oppgaver gjennom året; som for eksempel å besvare publikumshenvendelser og lesesalsbesøk, gjenstandsfotografering, katalogisering, skanning, magasinering og tilgjengeliggjøring gjennom bildebyrået.

Espen Revold og Jon Wennberg dokumenterer gjenreisningshus i Finnmark. Foto: Haakon Harriss.

BYGNINGSANTIKVARISK AVDELING

Flere større istandsettelses- og vedlikeholdsprosjekter ble gjennomført i 2015:

PRESTEBOLIG FRA LEIKANGER

Utvendige reparasjoner av fasaden og muring av nye piper over tak. Utvendige fasader ble malt og det ble valgt å gjenetablere fargesettingen fra 1830/40-tallet.

OPPGANGSSAG FRA ÅKRA

Arbeidene med en fullstendig restaurering av saga ble igangsatt med sikring, oppmåling, dokumentasjon og delvis demontering.

LOFT FRA SØRE RAULAND

Istandsettelsesarbeidene i svalgang og takkonstruksjon ble videreført. Gjenstående arbeider er taktro og tekking.

STUE FRA LENDE

Prosjektet ble ferdigstilt med terrengjustering, planering og beplantning av områdene rundt bygningen.

BYGÅRD FRA DRONNINGENS GT. 15, Istandsetting og maling av vinduer på sørfasaden.

BYGÅRD FRA BREVIK

Maling av utvendige fasader på hovedbygningen ble ferdigstilt.

ANNET VEDLIKEHOLD FRILUFTSMUSEET

Forebyggende vedlikehold i friluftsmuseet er viktig for hindre utvikling av skader og det årlige ettersynet danner et viktig grunnlag for fremtidige prioriteringer.

I 2015 har vi også hatt et hovedfokus på utvikling og implementering av forvaltningsprogrammet *Primus Bygning FDV*.

Vindusrestaurering har pågått gjennom store deler av året og en rekke bygninger har fått vinduene istandsatt.

ANDRE GJENNOMFØRTE OPPGAVER

I juni arrangerte avdelingen en workshop for 50 unge restaureringshåndverker fra hele Europa. Arrangementet ble gjennomført for Fortidsminneforeningen i samarbeid med Europa Nostra som avholdt sin kongress i Oslo.

Avdelingen har bistått i oppmåling og dokumentasjon i forbindelse med demontering av interiører i Bybygg.

En ny etappe av overføring av bygningsdeler fra Bybygg og lagerbygninger til bygningsdelmagasinet er fullført.

I september arrangerte avdelingen kurs for 24 studenter fra bachelorutdanningen i Teknisk Bygningsvern og Restaurering ved Høgskolen i Sør-Trøndelag. Temaet var overflatebehandling og kruset ble gjennomført i Friluftsmuseet med fokus på utøving.

Avdelingen har medvirket i prosjektgruppen gjenreisningshus til NF med blant annet ved deltagelse under feltarbeidet i Finnmark.

Trappen i Bybygg rives for å gi plass til nytt inngangsparti. Foto: Haakon Harriss.

SIKKERHETS- OG DRIFTSAVDELINGEN

PERSONALE

Ny medarbeider på vedlikehold ble fast tilsatt i FDV-seksjonen 1. juli. Vi har hatt 4 personer på arbeidsmarkedstiltak. En av dem fikk jobb i et firma som hadde oppdrag for Norsk Folkemuseum i forbindelse med utbyggingen av Arkadia. En fortsetter på midlertidig engasjement med lønnskudd fra NAV og to avsluttet arbeidstrening etter endt prøveperiode.

SIKKERHET.

Beredskapen er ivaretatt gjennom en ordning hvor 5 personer deltar i beredskapen på dagtid i et turnusopplegg kombinert med de andre arbeidsoppgavene de har i sin stillingsinstruks, 3 fast ansatte og 2 faste vikarer er nattvakter, og 4 ansatte er bakvakter for nattvaktene, alt organisert etter fastlagte turnusplaner. Det vurderes en felles mobil vakttjeneste for alle museene på Bygdøy. Det legges stor vekt på sikkerhetsopplæring av alle ansatte og ukentlige trening/opplæring av inspektører og månedlig trening/opplæring av nattvaktene. Det er etablert et felles forum for alle sikkerhetsansvarlige i Stiftelsens besøkssteder/arenaer.

Den gode kontakten med Oslo Brann- og redningsetat opprettholdes med besøk av brannvesenets utrykningsbiler for å teste adkomstveiene på museet. Oslo brann- og redningsetat gjennomførte en systemrevisjon i mai med utfyllende rapport. Det er behov for å se nærmere på brannsikkerheten i bygningsmassen rundt Torget og iverksette sikringstiltak.

VEDLIKEHOLD

Etterslepet på vedlikeholdet er fremdeles stort. Vinduene i alle driftsbygningene må restaureres, og det mest kritiske prioriteres i vedlikeholdsplanene. Arbeidstrening for personell fra NAV har gitt et positivt bidrag til restaurering av vinduer.

INTERNE TJENESTER

De store publikumsarrangementene som påskearrangementet, Sankt-hans-feiringen og særlig Julemarkedet krever svært mye arbeid hvert år, spesielt de praktiske forberedelsene og oppryddingen etterpå. Dette gjelder også for renhold og renovasjon som har svært mange oppgaver før og etter hvert arrangement. De siste ukene før og etter julemarkedet vil oppgavene

i all hovedsak være knyttet opp mot dette arrangementet. Forberedelsene til julemarkedet, gjennomføringen av julemarkedet og oppryddingen ble gjennomført på en meget god måte.

Seksjonen er aktiv med arrangementer hele året sammen med Publikumsavdelingen.

De vanlige arrangementene som for eksempel søndager med folkedans og konserter, blir rutinemessig utført av beredskapsansvarlig, eventuelt med hjelp fra serviceseksjonen.

Leirpollen i Porsanger. Foto: Haakon Harriss.

KULTURHISTORISK AVDELING

FORNYELSE – REHABILITERING AV BYBYGG OG UTSTILLINGEN TIDSRUM
Arbeidet med rehabilitering av museets Bybygg fra 1914 er videreført i 2015 med full tyngde. Byggeleder og arkitekt er tilsatt. Forprosjektering nærmer seg ferdigstilling. Riggområdet er etablert og innvendig riving påbegynt etter at bygget ble tømt.

Videreutviklingen av den store kulturhistoriske utstillingen som skal inn i bygningen har vært en prioritert oppgave i 2015. Utstillingen - med arbeidstittel TidsRom - skal vise borgerskapets og embetsstandens betydning for framveksten av det moderne Norge gjennom perioden 1600-1900 og fortelle om kultur- og kunnskapsutveksling over landegrensene og på tvers av sosiale skillelinjer.

Arbeidet med å tømme bygningen for museumsgjenstander, interiører og antikvariske bygningsdeler er ferdigstilt. Alt som er flyttet ut av bygningen, er revidert og fotografert før det ble flyttet til oppgraderte magasiner. Gjenstander som skal eller er under vurdering for utstilling er organisert i en egen enhet. Som følge av rehabiliteringen av Bybygg

er store deler av kjellerlokalene omdisponert. Lokalene under Besøkscenteret er bygget om, og her er det bygget nytt rekvisittlager og kjøkken slik at forutsetningene for levendegjøringen og aktivitetene i friluftsmuseet er vesentlig bedret. Arbeidet med etablering av nytt kostymelager, nye tunvertgarderobere og systue er påbegynt og vil bli ferdigstilt til høysesong 2016. Slik har arbeidene med Bybygg ført med seg en nødvendig fornyelse av store deler av kjellerlokalene rundt torget.

De nye arealene for publikumsvirksomheten har nødvendiggjort en større omrokering av kontorer. Dette gjør at noen av avdelingene som har hatt sine medarbeidere spredt på museet nå kan samles.

FORNYELSE - GJENREISNINGSHUS TIL NORSK FOLKEMUSEUM

Museet har som mål å åpne en Finnmarksdel i Friluftsmuseet i 2019, med bygninger som viser gjenreisningsarkitekturen etter andre verdenskrig. I 2015 er det gjennomført undersøkelser for å finne bygninger som egner seg for gjenoppføring på museet, samt et omfattende feltarbeid med mål om

en bredere dokumentasjon av gjenreisningshusene, deres endringer over tid (ytre og indre), samt det mangfoldet av livshistorier som husene rommer: *Husets liv og livet i husene*.

I september 2015 gjennomførte 12 ansatte fra Norsk Folkemuseum, sammen med ansatte bl.a. fra Gjenreisningsmuseet i Hammerfest, Fortidsminneforeningen, fylkeskommune mm. dokumentasjon av mer enn 30 hus og gårdstun, gjennomførte intervjuer med beboere/eiere, og samlet oversikt over relevant dokumentasjonsmateriale. Det ble i etterkant besluttet å starte prosessen med å flytte et bolighus fra Olderfjord og et fjøs fra Indre Billefjord, begge i Porsanger kommune, til Norsk Folkemuseum.

Arbeidet med å systematisere dokumentasjonsmateriale og gjøre det klart for videre forskning og bruk i utvikling av utstilling og formidlingsopplegg vil fortsette i 2016. Flytting av bygningene vil også gjennomføres i 2016. Prosjektet er støttet av blant annet Norsk kulturråd, Husbanken og Nord Norges Arkitektforening.

Setesdalsdrakter i den nye utstillingen *Folkedrakt: Hverdagstøy og festdrakt*. Foto: Haakon Harriss.**FORMIDLING - UTSTILLINGER**

Årets hovedutstilling var utstillingen *Wilse – bildet av Norge* i anledning 150 års jubileet for fotografen Anders Beer Wilse (1865-1949). Under åpningen, forestått av kulturminister Thorild Widvey, lanserte Posten Norge fire nye frimerker i anledning 150 års jubileet. Utstillingen var den første større presentasjonen av originalarbeider i trykk og forstørrelser fra Wilses fotoatelier. Til utstillingen ble det produsert en katalog med tittelen *En ny kunst*.

I 2015 har de seks institusjonene som forvalter Wilses arbeider – Norsk Folkemuseum, Oslo Museum, Preus museum, Norsk Maritimt Museum (nå del av Stiftelsen Norsk Folkemuseum), Norsk Teknisk Museum og Nasjonalbiblioteket – samarbeidet om en nasjonal markering av Wilsejubileet med blant annet utgivelsen av boken *Wilse. Mitt Norge* (red. Trond Bjorli), Facebooksiden og nettstedet *Wilse2015* og samarbeidet om markedsføring, utstillinger og arrangementer.

Utstillingen *Folkedrakt: Hverdagstøy og festdrakt* viser hovedtrekkene i bruken av folkedrakt i Norge. Folkedrakter

utgjør en vesentlig del av museets samlinger og har vært en del av utstillingstilbudet siden 1902. Høsten 2014 måtte museet stenge utstillingen *Folk og klede* som har stått siden 1994 på grunn av svikt i det tekniske anlegget samt behov for å skifte ut mange av draktene. Mens en ny, større draktutstilling planlegges, viser museet et utvalg drakter med lokalt særpreg fra Setesdal, Hallingdal og Telemark.

Avdelingen har produsert og vist seks nye utstillinger, hvorav to basisutstillinger i 2015.

FORVALTNING

Konserveringsseksjonens aktiviteter i 2015 har hovedsakelig dreid seg om tømningen av Bybygg før rivearbeidene skulle starte.

Museets gjenstandssamling har hatt en tilvekst på 4 459 nummer og omfatter i alt 194 924 hovednumre. I løpet av året er 9 251 gjenstander plassert i magasin, i tillegg til gjenstandene flyttet fra Bybygg. Det omfatter bl ant annet 600 ovner, syv historiske interiører, fire tak, omkring 2 500 møbler og mindre gjenstander og hundretalls bygnings-

delers som er blitt revidert, fotografert og flyttet ut av bygningen.

I forbindelse med utstillingen *Wilse – bildet av Norge* er det lånt inn vel 350 gjenstander fordelt på 46 långivere, til utstillingen *Lennon + Ibsen: The Beatles in A Doll's House* har fem långivere stilt gjenstander til museets disposisjon. I 2015 var det 13 utlån fra museets samling og seks utlån er forlenget.

Deler av museets samling består av legemidler med innhold som er helseskadelig om man uforvarende kommer i kontakt med dette, f.eks. kvikksølv, eller inntar det. Det er utarbeidet plan og tiltak for å sikre dette materialet og forebygge skader. Tiltakene vil bli gjennomført i 2016.

Ulike pesticider har i lang tid vært brukt for å konservere bygninger og gjenstander og bevare disse for ettertiden. Kunnskapen om eventuelle skadevirkninger på personer og miljø er blitt vesentlig bedre de senere årene. Nyere forskning har avdekket at nedbrytningstiden på ulike giftstoffer er lang. Ved håndtering av gjenstandene frigjøres giftstoffene og kan medføre

Kulturminister Torild Widvey åpner utstillingen *Wilse mitt Norge*. Foto: Haakon Harriss.

helseskader for personalet som håndterer gjenstandene. Over tid kan restene av pesticidene være til skade for gjenstandene. For å redusere helse- og miljøskadene bør gjenstandene renses. Det er etablert nye rutiner for håndtering av samlingene, og spesialtilpassede lokaler er under etablering for å håndtere gjenstander med høyt innhold av pesticider.

I løpet av 2015 er det videre foretatt flere prøver i magasinene for å kunne påvise støv, mugg og andre helseskadelige forhold. For noen av magasinene er det påvist så høye nivåer av mugg og støv at det er uforsvarlig å oppholde seg der. Dette må undersøkes videre.

Museet har utvidet magasinkapasiteten betraktelig ved leie av flere eksterne magasiner. Disse magasinene, i alt 6000 m² er pusset opp, nye kjøreporter, alarm og it-opkobling mv er under installering. Hoveddelen av de nye hallene erstatter Norsk Maritimt Museums fjernmagasin i Horten som utvikles ved årsskiftet. En hall på 1200 m² gjør at Norsk Folkemuseums nåværende fjernmagasin for vogner og sleder kan utvikles og betyr en vesentlig

standardheving av bevaringsforholdene for disse. Overflytting skjer i løpet av 2016. Videre får bygningsdelsmagasinet en utvidelse på 600 m². Dette gjør at bygningsdeler som til nå har vært lagret i uthus i friluftsmuseet, kan ivaretas bedre måte og frigjør uthusene.

AVHENDING

Museet har ført 21 gjenstander ut av samlingen ved at eiendomsretten er overført til andre museer. Videre arbeides det med tilbakeføring av ca 2000 gjenstander fra den samiske samlingen.

BÅÅSTEDE

Arbeidet med å forberede tilbakeføring av den samiske samlingen har pågått siden 2013. Foruten prosjektleder er konservator tilsatt i prosjektet fra 1. juni 2015. Gjennomgangen av journaler og kataloger ved Kulturhistorisk museum fram til den samiske samlingen ble overført til Norsk Folkemuseum er ferdigstilt, og opplysningene legges inn i Primus.

Den samiske samlingen vil bli prioritert for å kartlegge bruken av pesticider og rense gjenstandene så langt mulig. Museet vil etablere arbeidslokaler med

spesialtilpasset ventilasjon og avtrekk fra eget renserom primo 2016 slik at materialet kan håndteres på forsvarlig måte.

FORSKNING

Ved Norsk Folkemuseum er de store forsknings- og utviklingsprosjektene knyttet til arbeid med utstillinger og formidlingsopplegg ved museet, som TidsRom, Setesdalsprosjektet, Gartneriet på Bygdøy kongsgård og Gjenreinsningsprosjektet. Det er videre publisert viktige verk med utgangspunkt i vår fotosamling, blant annet boken *Wilse – Mitt Norge* og *Kristiania-bilder. Skarpmoen samlingen*.

Ved Norsk Folkemuseum og Eidsvoll 1814 er det tilsatt 8 konservatorer med autorisasjon NMF og 9 førstekonservatorer (hvorav to hadde stilling som seksjonsleder og en som forskningskoordinator). I tillegg har én ansatt i fagstilling (fotoarkiver) autorisasjon som konservator NMF. Norsk Folkemuseums konservatorer har i 2015 publisert 22 populærvitenskapelige artikler, 8 vitenskapelige artikler/kapitler i bok, 2 fagfelleurderte artikler i tidsskrift/bok, 3 monografier/bøker/rapporter

Museumsansatte fra hele Europa fulgte interessert med på omvisningene under AEOM-konferansen. Foto: Norsk Folkemuseum.

(hvorav én med tre forfattere), 1 bok-anmeldelse i vitenskapelig tidsskrift.

INKLUDERING

Mangfoldsnettverket har fått prosjektstøtte til arbeid med boka *Inkludering*, som vil bestå av bidrag fra flere av deltakermuseene. Norsk Folkemuseum deltar både i redaksjonen og med kapittelbidrag. Arbeidet med prosjektet er påbegynt i 2015, og boka ferdigstilles i 2016. Gjenreisningsprosjektet har som siktemål både å skape lokal medvirkning, samt å inkludere den flerkulturelle kulturhistorien fra Nord-Norge i vår formidling. I skjæringspunktet mellom Gjenreisningsprosjektet og tilbakeføringsprosjektet Bååstede, er det etablert kontakt med Norske Kveners Forbund. Norsk Folkemuseum ønsker å bidra til å øke bevisstheten om og sikre bevaringen av kvensk kulturhistorie.

ASSOCIATION OF EUROPEAN OPEN AIR MUSEUMS

Norsk Folkemuseum og Maihaugen var vertskap for Foreningen av europeiske friluftsmuseer 23-26.08. Konferansen hadde friluftsmuseenes arbeid med samtid og nær fortid som overordnet tema og samlet rundt 120 deltakere

fra friluftsmuseer i Europa, Amerika og Asia.

Inger Jensen presenterte Norsk Folkemuseum gjennom innlegget *Norsk Folkemuseum. How to include the recent past and the present in an open-air museum of the past*. Key note speaker var professor Thomas Hylland Eriksen med et engasjerende innlegg om friluftsmuseenes oppgave i dagens samfunn.

IMMATERIELL KULTURARV - DIGITAL SAMTIDSDOKUMENTASJON

Gjennom Norsk etnologisk gransking (NEG) arbeider museet å utvikle nasjonal digital infrastruktur for aktiv kulturhistorisk dokumentasjonsvirksomhet. Dette går parallelt med øvrig innsamling, forvaltning, forskning og formidling. I 2015 ble det gjennomført seks kvalitative spørreundersøkelser, to på eget initiativ og 4 i samarbeid med eksterne parter. Til sammen samlet, registrerte og arkiverte NEG 829 spørrelistesvar i disse seks undersøkelsene. Dokumentasjonsmateriale fra eldre undersøkelser blir fortløpende digitalisert, og i 2015 ble 64 undersøkelser med til sammen 8250 beretninger digitalisert.

NEG har tatt initiativ til opprettelsen av seksjon for immateriell kulturarv i Norges Museumsforbund og vært med på å etablere *Network of Nordic and Baltic Tradition Archives*.

Ibsenmuseet - blå salong. Foto: Anne-Lise Reinsfelt.

IBSEN MUSEET

Ibsenmuseet har som mål å forvalte og ta vare på minnene etter Henrik Ibsen, som er det moderne dramaets far og en av verdens mest spilte skuespillforfattere. Museets hovedoppgave er således å formidle dikterens liv og verker gjennom omvisninger, foredrag, utstillinger og publikasjoner til et bredest mulig internasjonalt publikum. Skoleundervisningen har også i 2015 vært et eget satsningsområde, hvor vi har stått i tett dialog med skolene og lærernes ønsker om å supplere undervisningen med økt forståelse av forfatterskapet, og å gi relevante historiske bakgrunnskunnskaper til stykkene og tiden da de ble skrevet. På grunnlag av publikumsvurderinger fikk Ibsenmuseet i 2015 Fortreffelighetsbevis fra TripAdvisor, en utmerkelse vi også mottok i 2014.

Til tross for at Ibsenmuseet på grunn av stram økonomi og bemannings-situasjonen måtte gi opp de faste søndagsprogrammene med foredrag og forestillinger, ble det likevel gjennomført arrangementer både i museets egen regi og for andre organisasjoner og lag. Det faste personalet har i tillegg deltatt i kurs, møter, seminarer og konferanser og gitt intervjuer for radio,

fjernsyn og utenlandske magasiner. Det er gitt konsulentråd og svart på spørsmål fra forfattere og forlag.

Ibsenmuseet er del av det Nasjonale litteraturnettverket. De ansatte har bidratt med eksterne foredrag på konferanser og har samarbeidet med andre institusjoner om ulike former for kulturopplevelser.

For å bedre museets formidlingspotensiale arbeides det med å utbedre de nye utstillingslokaler i tredje etasje for å bedre publikumssikringen i lokalene. Utstillingsloaklene i tredje etasje vil frigjøre arealer i første etasje og bedre publikumsfacilitetene i resepsjonsområdet.

I samarbeid med gårdeier for Arbins gate 1 er det utarbeidet planer og modell for utbygging av teatersal i bakgården, og museet er i dialog med Oslo Museum om planer for teaterhistoriske utstillinger, men arbeidet er stilt i bero da museet ikke fikk kompensasjon for økte husleiekostnader. Dette har stilt Ibsenmuseet i en vanskelig situasjon og har ført til at museet må redusere sine aktiviteter.

Snømennenes riksforsamling Eidsvoll 1814.

EIDSVOLL 1814

Eidsvoll 1814 fikk to priser i 2015: *Europa Nostra Award* og den *Europeiske Unions kulturminnepris* (sammen med Statsbygg) for en fremragende restaurering og innredning av Eidsvollsbygningen. Videre ble *Gulltaggen* tildelt for god digital kommunikasjon i Demokratisenteret.

FORNYING

Året var preget av omstilling – fra å ha stått i rampelyset under hele 2014, skulle museet nå gå over i en ny fase. Samfunnsengasjement og dagsaktualitet var den nye ledestjernen, samtidig som man ønsket å utnytte effekten av grunnlovsjubileet. Besøkstillene kan selvsagt ikke måles mot tall fra jubileumsåret, men besøket i 2015 ble fordoblet når man sammenholder tallene med «normalår» før grunnlovsjubileet. Fornying har preget virksomheten i alle ledd og sporet an til nye tiltak og ideer, særlig i henhold til nye strategiplan for 2015-2020.

FORSKNING OG FORVALTNING

Et forskningsprosjekt med arbeidstittel *Nasjon og demokrati. Fortellinger ved nasjonal-monumenter* ble utviklet i en første idéfase med sikte på å etable-

res som et flerårig prosjekt fra 2016. Utgravningen av den nye kjelleretasjen i Eidsvollsbygningen førte også til at det ble startet et mindre forskningsprosjekt for å finne flest mulig opplysninger om tjenerskapet i huset.

Inventarprosjektet - altså nymøblering av Eidsvollsbygningen etter restaureringen - ble ikke fullført i jubileumsåret, men i hovedtrekk avsluttet i 2015, ved at alle rom også i 2. etasjes nordfløy ble møblert.

FORMIDLING

Museet har gjennomført sine faste tilbud til barnehager, skoler og andre bestilte grupper. Samtidig har det vært stor oppmerksomhet på å skape attraktive tilbud for alle som kommer som enkeltpersoner, enten det dreier seg om arrangementer eller sommertilbud.

I vinterferien ble *Snømennenes Riksforsamling* arrangert. Dette hadde en klar samfunns-/klimaprofil; publikum bygget snømenn foran isskulpturer av Falsen og Christie, Grunnlovens §112 ble løftet fram i omvisningene, det var klimaløype, klimavennlig mat i kafeen osv. For å nå ut til nye målgrupper ble

det etablert et tett samarbeid med eksterne aktører, først og fremst Miljøagentene og WWF. Arrangementet, som ble avsluttet på Eidsvolls plass foran Stortinget, ble en stor suksess med nasjonal oppmerksomhet. Høstferietilbudet ble gjort litt enklere med familievennlige omvisninger og familieaktiviteter i kafeen.

Som sommertilbud ble *Barnas 1814* laget som et helt nytt konsept. Det ble tatt utgangspunkt i publikums behov og et barnevennlig tilbud ble skapt under parolen *En aktiv feriedag på Eidsvoll 1814*. Dette besto av 12 helt nye elementer, og en stor grad av deltagelse og aktiviteter.

Ved siden av arrangementer i Eidsvollsbygningen med historisk profil, flere etter «åpent-hus-konsept», ble det arrangert tre dagsaktuelle arrangementer. Vårens tema var *Du er bra nok* med fokus på utseende- og vellykkettpresstet som spesielt ungdom kjenner på. Høstens arrangement hadde temaet *Ungdommen – til å skjønne seg på*, der journalister i Paragon Features presenterte det prisbelønnede prosjektet *Fra ungdommen* - et genera-

Fra *Barnas 1814* som ble arrangert sommeren 2015.

sjonsportrett i film, bilder og tekst. På Wergeland-dagen 17. juni deltok jødiske og muslimske ungdommer i arrangementet *Norge og jødene: fra DS Donau til 'Fredens Ring'*.

Det ble utviklet et helt nytt konsept for julearrangementet, med utgangspunkt i museets samfunnsrolle. Konseptet *Gi av deg selv*, med betoning av omsorg og medmenneskelighet, ble ledende for alle arrangementer i november og desember. I selve julehelgen var det et utstrakt samarbeid eksterne aktører som Frivillighetssentraler, Frelsesarmeen etc., og vi prioriterte populære lavterskeltilbud som utekino i parken. Blant skoletilbudene må en rekke prosjekter i Den kulturelle skolesekken nevnes, bl.a. en fylkesturné som ble gjennomført ved siden av flere tilbud på selve Eidsvollsbygningen.

Det ble arrangert en stor utendørs sommerutstilling *Nasjonal skitten-tøyvask*. Den bestod av en innlånt del og en egenprodusert del med interaktive elementer, og hadde særskilt fokus på behandling av minoriteter og andre utsatte grupper i det norske samfunnet. Utstillingen var gratis og tilgjengelig

24 timer i døgnet, og ble sett av svært mange personer.

DEMOKRATILÆRINGSPROSJEKTET

Som en del av omstillingen etter 2015, ønsket Eidsvoll 1814 å styrke museets arbeid med utdanning til demokratisk medborgerskap. Det ble derfor søkt Norsk Kulturråd om støtte til et flerårig prosjekt for å arbeide med kompetanseheving innen dette feltet, med særlig fokus på barn og unge. Kulturrådet innvilget søknaden med ca. 1,5 mill kr. Faglig kunnskap, strategier og metoder skal utvikles, i samarbeid med relevante fagmiljøer. Målgrupper er museumsansatte (internt og eksternt), samt lærere/lærerstudenter. Det skal også utvikles en rekke tiltak hvor målgruppe er ungdom 13-23 år. Prosjektet vil ha stor overføringsverdi til vårt museumsnettverk og museum generelt. En egen prosjektmedarbeider ble engasjert og rekke delprosjekter ble gjennomført. Blant annet ble det inngått et tett samarbeid med Eidsvoll videregående skole.

KOMMUNIKASJON OG MARKEDSFØRING

Det har blitt laget to filmer for sosiale

medier for å synliggjøre samfunnsrollen. Nettstedet www.eidsvoll1814.no hadde nær 100.000 brukere med 343.000 sidevisninger. Det er tydelig at skoler er den primære brukergruppen, noe som har vært en bevisst satsing gjennom at museet ønsker å profilere seg som en kunnskapsdelende organisasjon.

INITIERE TILTAK FOR ØKT BESØK OG ØKTE INNTEKTER

Det ble skapt en rekke tilbud med tanke på å generere økt besøk og økte inntekter. Her kan kort nevnes spesialomvisningen *Grand Tour*, tilbud om opplevelsesjulegaver, spesielle menyer i kafeen ved skolens høstferie. Videre ble sommertilbudet *Barnas 1814* også støpt over denne lesten.

I butikkdriften har gleden over å drive butikk med fokus på videreutvikling av konseptet vært en viktig driver og generert mersalg. Satsning på julehandelen fra 1.november har også hatt samme virkning.

Kafédriften ble organisert som et toårig prøveprosjekt for å øke inntjening. Målet for det første året ble oppnådd: å drive med overskudd – om enn beskjedent.

Lysthuset på Bogstad gård. Foto: Eivind Gjemdal.

BOGSTAD GÅRD

AVDELINGENS VIRKSOMHET

Bogstad Gårds primære oppgave er å sikre en forsvarlig forvaltning og formidling av de nasjonale verdier som Bogstad står for. Bogstad skal være et attraktivt – og aktivt sted.

FORMIDLING

Det har vært holdt faste omvisninger i Hovedbygningen hver søndag gjennom hele året, samt daglig i sommermånedene.

Barnas Jul på Bogstad: 400 skolebarn fra 2. trinn besøkte museet og fjøset. Dette er et årlig samarbeid mellom Oslo Kommune Bymiljøetaten og museet.

FAGSEMINAR

Bogstadseminaret ble arrangert for første gang i 2015. Tema for det første seminaret var tiden etter 1815 og utviklingen av Norden, skandinavismen og den svensk-norske unionen frem mot 1870. Seminaret var fullbooket og er et samarbeid med Foreningen Norden. Målet er videreføring som et årlig tilbakevendende arrangement.

PUBLIKUMSARRANGEMENTER

I overkant av 7000 personer deltok på Bogstads arrangementer 2015.

Det ble avholdt fire store arrangementer; *Vårdag*, *Bogstaddagen*, *Sauens dag* og *Jul på Bogstad*. Samtlige arrangementer var i samarbeid med Bymiljøetaten, Oslo Kommune, og er evaluert som svært vellykkede.

PUBLIKASJONER OG UTSTILLINGER

Temaheftet *Gaven til folket* ble gitt ut i anledning Bogstad Stiftelses 60-års jubileum.

Fotoutstillingen *Fotografier fra Egebergs album – siste generasjon på Bogstad* ble vist i Vestibylen.

Hatteutstillingen *Svevende Hatter* ble vist i Stabburet. Samarbeid med Norske hattemodister.

Det ble også arrangert et kurs i hattemakeri i forbindelse med utstillingen. Av sikkerhetsmessige årsaker ble Stabburet stengt for publikum høsten 2015.

Utstillingslokalet i Østre Fjøs hadde totalt 12 utstillere gjennom året.

KONSERTER

Ved hjelp av midler fra *Den Kulturelle Spaserstokken* ble det gjennomført tre fullbookede kammerkonsert med Kammerkameleonene i bankettsal Peder Anker våren 2015.

Høsten 2015 ble det i tillegg presentert en klassisk konsert i Salen med tenor Tøge Talle og den tyske musikeren Eugène Rodger på gitar.

INFORMASJON OG MARKEDSFØRING

Bogstad Gård har egen Facebookside og på slutten av året ble det også opprettet en Instagramkonto. Ut over dette er arrangementer og andre viktige meldinger spredd gjennom nettside, oppslag og andre gratiskanaler. Mot slutten av året ble det også tatt i bruk eksterne eventkalendre for å øke informasjonsspredningen.

CAFÉ GREVINNEN

Kafeen er et populært møtested og omsetningen øker jevnt. Første tirsdag i måneden arrangeres det bakedag, der det blir lagt vekt formidling av gamle mattradisjoner. Kafeen har også i 2015 prioritert minnestunder og konferanser

Bukken Blåmann på Bogstad. Foto: Jonas Løvaas Gjerstad.

på dagtid. Det ble innført KDR kassasystem både i kafé og butikk.

SELKAPSKLOKALER

Det har vært god etterspørsel etter selskapslokalene, både i Østfløyen og i lysthuset. I sommermånedene ble selskapslokalene utvidet i form av et telt på plenen. TG Selskapsmat har stått for servering.

PARKEN

Det er utarbeidet skjøtselsplan for parken i samarbeid med TNT landskap. Planen er oversendt Riksantikvaren. Midtbed på hageterrassen er flyttet og justert i forhold til akse mellom lysthus og hovedhus. Trærne på hageterrassen er formklippet. Det ble investert i en båt til vedlikehold av dammene og robotgressklippere til plenen. Lampene til flombelysningen var defekte og ble derfor byttet ut med moderne lamper.

TAKPROSJEKT

Et større vedlikeholdsprosjekt for taket over fjøset og vestre fløy ble igangsatt. Dette fortsetter i 2016. En uforutsett råteskade i vestre gradrenne ble avdekket og utbedret gjennom driftsmidler.

PERSONAL

Avdelingsleder Birgitte Espeland sluttet i september og Mette Møller Mork ble tilsatt som ny avdelingsleder fra november.

Det har også vært utskiftninger i kafeen. Anna Andersson sluttet og ble erstattet av vikarer inn til ny medarbeider har kommet på plass.

Produksjonsstatistikk melkeproduksjon	2014	2015
Avdrått pr årsku, kg melk (innveid)	5457	6100
Fettprosent	4.07	4.03
Proteinprosent	3.45	3.45
Elitemelkt tillegg	12 mnd	12 mnd
Melkevot, liter	392.185	392.185
Meierileveranse, liter	347.082	359.537
Totalt produsert inkl melk som er brukt på gården (kalveføring, salg og til kursvirkosomhet)	377.088	398.636

Tabellene viser produksjonsstatistikk, dyretall og arealfordelingen for dyrket mark på Bygdø Kongsgård i 2015.

LANDBRUKSAVDELINGEN, BYGDØ KONGSGÅRD

FORVALTNING AV EIENDOMMEN BYGDØ KONGSGÅRD

Stiftelsen Norsk Folkemuseum forvalter gårdsbruket på Bygdø Kongsgård på oppdrag fra Staten etter en avtale fra 2003. Landbruksavdelingen har et tett samarbeid med Statsbygg i dette arbeidet, særlig i forbindelse med drift og vedlikehold av bygninger og anlegg. Det er holdt jevnlig møter mellom landbruksavdelingen og Statsbygg. Det har også vært avholdt årsrapporteringssmøte med Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Avdelingsleder har gjennom hele året deltatt som stiftelsens representant i bymiljøetatens arbeidsgruppe i forbindelse med etablering av ny gang- og sykkelvei på Bygdøy.

Statsbygg har gjennomført et omfattende vedlikehold på garasjen på Bygdø Kongsgård og skiftet alle ytterdører på Blokk I og II i løpet av 2015. Statsbygg har også gjennomført en videreføring av rehabiliteringsarbeidet på kyststien og lagt ned et stort arbeid i forbindelse med prosjekt *Gartneriet, Urbant landbrukscenter* som skal åpne sommeren 2016.

JORDBRUK OG HUSDYRHOLD

Det ble tatt store avlinger av grovfôr på Bygdø Kongsgård i 2015, og gården er så godt som selvforsynt med grovfôr til husdyrbesetningen. De store avlingene

forklares med et aktivt vekstskifte og bevisst valg av vekster som dyrkes. Det ble høstet tre avlinger gras og det ble spredt storfe gjødsel tre ganger i løpet av vekstsesongen. Høsten 2015 ble det sådd 60 dekar med høstspelt.

KULTURLANDSKAPET

Det arbeides kontinuerlig med å presentere landskapet som åpent og skjøttet for publikum. Et viktig grep i dette arbeidet er å holde jordkanter og soner langs veier og stier åpne og frie for oppslag av løvtrær. Det ble gjort et stort arbeid med å åpne opp landskapet rundt besøksfjøset og området nedover mot Wedels vei. I tillegg til manuell innsats fra ansatte har beiting av husdyrene blitt brukt aktivt rundt om på gården.

PUBLIKUMSVIRKSOMHET

Landbruksavdelingens publikumsvirkosomhet på Bygdø Kongsgård har i 2015 bestått av omvisninger for grupper og åpent besøkscenter på lørdager i tillegg til to store publikumsarrangementer. *Kuslippet* i mai er det klart største arrangementet med 5.000 besøkende. 2015 var FNs internasjonale år for matjord, og Bygdø Kongsgård var en viktig arena for markering av dette gjennom en utstilling som satte fokus på viktigheten av bevaring av matjord. Stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen foresto åpning av utstillingen. Bygdø Kongsgård har vært arena

for forskjellige arrangementer under ØKOUKA. Bygdø Kongsgård er en av 12 aktører og organisasjoner som arbeider med å fremme økologisk og biodynamisk produksjon og forbruk gjennom ØKO-ukearrangementene hvert år. Rideskolen på Bygdø Kongsgård har arrangert ridekurs for 50 barn hver uke og rideleir to uker i skolens sommerferie.

I samarbeid med VitalAnalyse, Camilla Wilse og TINE arrangerte vi *Vitenskapsuka* med 6 deltakere i alderen 10 til 12 år med forskerblikk på jord, melk og honning den siste uken i skoleferien.

PRODUKTUTVIKLING

Etter de foregående års suksess med direkte salg av produkter fra Bygdø Kongsgård ble sortimentet utvidet med økologisk kalvekjøtt og ost. I 2015 ble kjøkkenet ved Skolestua ferdig bygget, og det viste seg godt egnet for pakking av lam- og kalvekjøtt.

Vi tok tilbake 31 lam og en kalv som ble tilbudt publikum på høstens *Familiedag* i september. Som tidligere ville også Slottets kjøkkensjef ha lamme- kjøtt, og i år også kalvekjøtt å servere ved kongens bord. De fikk levert tre lam og en halv kalv. Seks lam og en halv kalv ble solgt til bRest AS som leverer måltidsløsninger for bedriftsrestauranter, kantiner og konferansesentra. Vi tok også skinn i retur, og har solgt flere storfe- og saueskinn.

Dyretall pr 31.12	2014	2015
Melkekyr	63	66
Kviger 0 -12mnd	28	30
Kviger over 12 mnd	31	34
Okser 0 -12mnd	12	13
Okser over 12 mnd	1	4*
Søyer over 12 mnd	17	26
Søyer under 12 mnd	10	2
Bukker over 12 mnd		1
Bukker under 12 mnd	1	1
Hester	9	10

*kastrater

I samarbeid med Bakken Øvre Gårdsmat på Løten laget vi vaniljeis med økologisk melk fra gården, og produktene ble solgt på Familiedagen i september.

I samarbeid med Hilde Herrebrøden har vi i 2015 startet småskala-videreføring av økologisk melk fra gården og kunne vi tilby økologisk yoghurt, skjørøst, kremost og rømme på julemarkedet på museet, som ble solgt fra museets Kafé Arkadia.

Bygdø Kongsgård har levert rå/upasteurisert melk til Kafé Arkadia som har brukt denne i serveringstilbudet i Arkadia, på Oscarshall og kaféen på Sæterhytten.

FRILUFTSMUSEET

Landbruksavdelingen har ansvaret for drift av det historiske landbruket og vedlikehold av hager, parker og grøntarealer i friluftsmuseet.

Arbeidsoppgavene i landbruket i friluftsmuseet spenner fra dyrking i kjøkkenhager i de forskjellige tunene til korn og grasproduksjon på jordene. Det ble også satt et betydelig areal med poteter. Dyreholdet i friluftsmuseet har base i fjøset i Trøndertunet, mens dyrene på sommerstid er med å skjytte de mange beitemene rundt om i friluftsmuseet.

Gartnerne på museet har stått for drift og vedlikehold av hager og parker i

friluftsmuseet. De har også vært engasjert i en del arbeider på grøntarealene ved Norsk Maritimt Museum.

PROSJEKTER

Gartneriet – Urbant landbrukscenter
Gartneriet på Bygdø Kongsgård har stor fremdrift takket være midler til prosjektledelse fra Landbruksdirektoratet og stor satsing fra Statsbygg. Byggearbeidene startet vår 2015 og ved nyttår var nesten all infrastruktur lagt. Veksthusene er satt opp og det er støpt kjeller og gulv.

Det er etablert samarbeid med organisasjoner som vil styrke driften og kunnskapsformidlingen på Gartneriet. Debio Info og Biologisk-dynamisk forening skal leie kontorplasser og drive kurs- og formidling om økologisk landbruk.

ByBi skal leie en kontorplass og drive kurs- og formidling om birøkt. Unikum skal ha 3 arbeidsledere og rundt 20 arbeidssøkere i fast aktivitet på Gartneriet. Det blir også en lærlingeplass for gartnerstudenter.

Natur videregående skole skal bruke Gartneriet som praksisplass for studentene på agronom- og gartnerlinjen.

Det er plantet frukthage og anlagt grusveier. Landbruksdirektoratet har gitt midler til gjødselanlegg som vil

Vekst	Dekar
Fulldyrket eng til slått og beite	484
Overflatedyrket eng til slått og beite	58
Gjenlegg i korngrønnfôr	152
Innmarksbeite	111
Poteter	1
Til sammen	806

synliggjøre kretsløpet mellom gjødsel fra melkeku på gården, grønnsaksproduksjon på Gartneriet og mat som serveres i kafeen. Anlegget skal monteres våren 2016.

Det er igangsatt arbeid med å utarbeide drifts- og aktivitetsplan for Gartneriet som helhet og for kafé- og butikkdrift spesielt.

Det er holdt foredrag om Gartneriet på Bygdø Kongsgård en rekke steder og skrevet artikler om prosjektet i Museumsbulletinen og i Herba. Gartneriet har fått tilslag på søknader fra en rekke tilskuddsytere som skal dekke innkjøp av redskaper og plantemateriale slik at vi kan starte driften våren 2016.

Naturmøteplassen – Villa Gjøl

Uthuset ved Villa Gjøl i Kongeskogen har blitt skapt om til en naturmøteplass. Det er lagd infotavler, etablert natursti og kjøpt inn møbler for å kunne bruke plassen til en formidlingsarena. Arbeidene er finansiert av 4H og er gjort i samarbeid med Skogselskapet, Naturvernforbundet og 4H.

Natur- og kultur-kartet for Kongeskogen

Naturvernforbundet har utarbeidet et naturkart i samarbeid med museets historiker Monica Mørch, som har bidratt med kulturdelen av kartet.

Norsk Maritimt Museum. Foto: Beate Kjørslevik.

NORSK MARITIMT MUSEUM

Fra og med 2015 ble Norsk Maritimt Museum (NMM) sammenslutet med Stiftelsen Norsk Folkemuseum. Den formelle sammenslutningen ble ikke godkjent av Stiftelsestilsynet før i desember måned, men sammenslutningen startet fra 1. januar 2015. Direktør for Stiftelsen Norsk Folkemuseum, Olav Aaraas, gikk fra 1. januar inn som fungerende avdelingsleder for NMM for å lede konsolideringsarbeidet.

Stiftelsen Norsk Folkemuseum hadde høsten 2014 satt i gang arbeidet med en strategisk plan for perioden 2015-20, og NMM gikk inn i denne prosessen. NMM's mål og strategier ble dermed samkjørt og harmonisert med de øvrige enhetene i stiftelsen.

ORGANISERING

For å integrere NMM i stiftelsen og for å sikre at målene i strategisk plan skulle kunne nås, ble det utarbeidet ny organisasjonsplan for stiftelsen. Denne medførte flere endringer i den interne organiseringen på NMM. Generelt veivet den museene i stiftelsen sterkere sammen ved å overlata en større del av virksomheten til fellesavdelinger.

Da fellesavdelinger overtok ansvaret for sikkerhet og drift, arkiver, bibliotek og deler av konserverings- og magasineringsevneheten, ble de vitenskapelige stillingene ved NMM samlet i en egen seksjon for forskning og utstillinger. Driftsstaben ble dessuten styrket ved overføring av en stilling fra publikumsseksjonen. Arkadia overtok ansvaret for serveringsvirksomheten, og publikumsavdelingen ble gjenoppbygget med en ny stillingsstruktur.

Ansvar for økonomi og administrasjon er overført til stiftelsens fellesavdeling.

Den nye organisasjonen sikrer en bedre felles utnyttelse av stiftelsens kompetanse og en ytterligere kvalitetsheving på alt arbeid som utføres.

FORNYELSE

Gjennom året ble flere tiltak vedtatt som vil gi NMM et betydelig løft: Etter at museet klarte å reise 10 mill. kr. til gjenåpning av båthallen, ble det i statsbudsjettet for 2016 bevilget 29. mill. kr. Med dette er prosjektet fullfinansiert, og Båthallen kan gjenåpnes i 2018 etter å ha vært stengt i nesten 10 år. I gjenåpnet stand vil den bli en viktig arena for

formidling av hav, kystkultur, båtsamlinger og arkeologisk funnmateriale.

Gjenåpningen av Fjordterrassen kafé i sommersesongen ga omsetning langt over budsjetterte mål. Dermed økte også inntekt per besøkende, i et år som ellers var preget av status quo i besøkstall. I fortsettelsen av dette ble det igangsatt en helhetlig ombygging av kafé, butikk, resepsjon og garderobe. Ombyggingen vil forbedre publikums-mottak og gi høyere salgsinntekter når det står klart til høysesongen 2016.

FORMIDLING

Det arbeides med en rullerende plan for årlige, aktuelle og attraktive utstillinger. Våren 2016 åpner *Håp for havet?* om plastforurensingen av verdenshavene og en jubileumsutstilling for Redningsselskapet.

På slutten av året ble det bestemt å lyse ut en egen formidlerstilling fra 2016, for å sikre en forsterkning av formidlingsarbeidet mot alle museets målgrupper. NMM gjennomførte i årene 2010-2014 et omfattende fornyelsesprogram som blant annet resulterte i over to tusen kvadratmeter med nye basis-

Innsamling av plastsøppel på Hvaler til utstillingen *Håp for havet?* Foto: Haakon Harriss.

utstillinger. I 2015 ble det arbeidet med formidlingsprosjekter med utgangspunkt i disse. En hovedsatsing var den dramatiserte omvisningen *Førstereisguttene Ole*, som også ble et godt besøkt tilbud til mellomtrinnet gjennom Den kulturelle skolesekken. NMM åpnet fire midlertidige utstillinger i løpet av året. Blant disse var *Skipsfotografen Wilse*, som ble lansert i forbindelse med 150-års jubileet for fotograf og folkelivsskildrer Anders Beer Wilse. NMM forvalter store deler av samlingen etter Wilse, særlig knyttet til hav, skip og kyst. Museet drev også i 2015 en jevnlig nettformidling, blant annet med utlegging av fotobaserte fortellinger på www.digitaltmuseum.no.

SAMLINGSFORVALTNING

Som avdeling i Stiftelsen Norsk Folkemuseum, fikk NMM tilgang på store nye fjernmagasiner i Oslo. Dette medfører at fjernlagringen i Horten endelig kan avvikles i løpet av våren 2016. Høsten 2015 startet arbeidet med overføring av gjenstandsmaterialet. Etableringen av magasinene i Oslo betyr løsningen på et problem man har arbeidet med gjennom flere år.

Sommeren 2015 ble det startet opp omfattende nye utgravninger i Bjørvika. Hele 9 skipsfunn ble dokumentert, parallelt med mange andre forvaltningsforsknings- og formidlingsoppgaver. Av disse kan nevnes behandling av 525 plan- og tilsynssaker, 52 befaringer og 37 nye registrerte lokaliteter, samt åtte dispensasjonssaker fra Kulturminneloven.

Museet har bibliotek med faste åpningstider, og driver svartjeneste for en rekke ulike forespørsler knyttet til tema, samlinger og ikke minst bilder.

FORSKNING OG KUNNSKAPSPRODUKSJON

Foruten den grunnleggende forutsetningen at all formidling skal bygge på forskningsinnsikter fra en rekke fag, driver museet utstrakt kunnskapsproduksjon innen hovedsakelig kulturhistoriske og arkeologiske fag. I 2015 var fagfolkene ved NMM blant annet ene- eller medforfattere til 8 fagfelleverderte vitenskapelige arbeider i norske og internasjonale tidsskrift og antologier. Kontakt og samarbeid med andre museer og forskningsmiljøer i andre sektorer er viktig. Dette ble i 2015 fulgt

opp gjennom blant annet ledelse av Sjøfartsnettverket, deltakelse i andre fora i de nasjonale museumsnettverket, arrangement av konferanser og seminarer og debattinnlegg mm.

SAMARBEID MED ANDRE MUSEER

Samarbeidet med Kon-Tiki Museet og Frammuseet er styrket i 2015. Man diskuterer nye samarbeidsformer, og det er besluttet å ha en fellesbillett for de tre museene fra og med 2016. Man diskuterer også et fremtidig samarbeid om felles utstillingstema.

Det er også igangsatt faste møter med de andre museene på Bygdøy, med tanke på å styrke Museumsøya Bygdøy som besøksmål. NMM har vært aktivt med i denne prosessen. Det arbeides også for å styrke og utvide båttrafikken til Bygdøyenes.

STATUS OG UTFORDRINGENE FREMOVER

Året 2015 betegner et avgjørende skille i utviklingen av stiftelsen Norsk Folkemuseum. Konsolideringen med Norsk Maritimt Museum har tilført stiftelsen et nytt stort museum, viktige samlinger og 40 nye medarbeidere. Det har gitt museet helt nye arbeidsområder, men samtidig en tilførsel av viktig og sterk fagkompetanse og nye fag. Etter denne fusjonen representerer stiftelsen Norsk Folkemuseum hele Norge, både sør og nord, øst og vest, kyst og innland. Den er blitt et nasjonalt museum i mer enn navnet. Det nye fagmiljøet vi nå ser danne seg vil uten tvil bli sentralt i norsk museumsvesen.

Samtidig tvang denne fusjonen frem en grunnleggende nyorganisering av stiftelsen. Det gamle Norsk Folkemuseum er ikke lenger enerådende; det er blitt ett museum i stiftelsen på linje med alle de andre. Den nye organisasjonsplanen som ble vedtatt i 2015 skisserer en organisatorisk likestilling mellom de 6 besøksenheter. Samtidig trekkes sentrale avdelinger ut av det gamle Folkemuseet og blir fellesavdelinger som skal tjene hele stiftelsen. Det ligger en bevisst fellesskapstenkning bak dette. Stiftelsens ressurser skal nå alle

enheter, og den nye strategiske planen som ble vedtatt høsten 2015 tydeliggjør denne intensjonen: Kvaliteten på alt arbeid og alle tjenester skal være den samme i alle deler av stiftelsen.

En av de største utfordringene for stiftelsen i året som kommer vil være nettopp dette. Alle ledere og alle andre ansatte i alle avdelinger vil måtte gi slipp på sine lokale preferanser og redefinere sin rolle til alltid å tenke hele stiftelsen. Dette må prege alt deres arbeid og alle deres planer, uansett budsjetter og ressurstilgang. Som ansatt har man uansett et ansvar for hele stiftelsen. I dette ligger vårt felles oppdrag fra Staten, vårt samfunnsansvar, og styret forventer at dette følges opp av alle ansatte.

Konsolideringen med Norsk Maritimt Museum har brakt med seg store endringer for de ansatte både på Folkemuseet og på NMM. Dette vil fortsette. De ansatte på NMM vil oppleve betydelige omstillinger i møtet med rutiner og arbeidsmåter i stiftelsen. De ansatte på gamle Folkemuseet som nå er havnet i fellesavdelinger vil på sin side måtte dele sin knappe tid med nye oppgaver

på NMM, tid de opprinnelig hadde ønsket til sitt arbeid på Folkemuseet. Dette vil uunngåelig gå på bekostning av fremdriften på Folkemuseet, slik det allerede i stor grad har gjort. Bare i lønnsutgifter er det millionbeløp som går til å harmonisere virksomheten på NMM med resten av stiftelsen og til å innføre tidsmessige og forsvarlige driftsrutiner på alle områder.

Styret konstaterer således med bekymring at konsolideringen med NMM fører til en stor merbelastning på driften av stiftelsens øvrige enheter. I sitt vedtak om å gå inn i konsolideringen, slik Staten ba om, satte styret som forutsetning at konsolideringen ikke skulle gå på bekostning av driften av de andre enhetene i stiftelsen og forutsatte at Staten i budsjettet for 2016 bevilget det som var nødvendig for å sikre den samlede driften av den konsoliderte enheten. Styret forventer at Staten innfrir dette.

En hovedutfordring for stiftelsen vil fremdeles være å generere økte egeninntekter ved alle enheter. Dette vil være nødvendig for å møte de tidene vi står overfor, slik også Staten fastslår

i sine budsjettkommentarer. De gode resultatene i 2015, ikke minst ved Folkemuseet, viser at museet bevisst arbeider med en slik målsetning. Den vellykkede utbyggingen av Arkadia, gjenåpningen av uteserveringen på Fjordterrassen og de igangsatte planene om ytterlig satsing på servering og

salg på NMM er konkrete og tydelige initiativ for å møte denne utfordringen. Styret har igangsatt et arbeid for å få frem nye tiltak for å øke egeninntektene og forventer at dette vil gi resultater.

Styret vil takke de ansatte for den store innsats de har gjort for museet i det

viktige året stiftelsen har vært gjennom. Det er de ansattes arbeidsinnsats og høye kompetanse som har gjort det mulig å nå den posisjon stiftelsen Norsk Folkemuseum har oppnådd. Vi går inn i en periode med store utfordringer, men ved felles anstrengelser skal vi også klare å gi stiftelsen en lys framtid.

Oslo, 17. februar 2016

GRY MØLLESKOG Styreleder	PER KRISTIAN SKULBERG Nestleder	CECILIE MALM BRUNDTLAND	MICHELLE TISDEL
HARALD HILSEN	ERIKA RAVNE SCOTT	ØYSTEIN DJUPEDAL	KJERSTI S. SISSENER
OLAV AARAAS Direktør			

